

Zawartość butli z gazem

Kieszonkowy poradnik BHP, tom 1

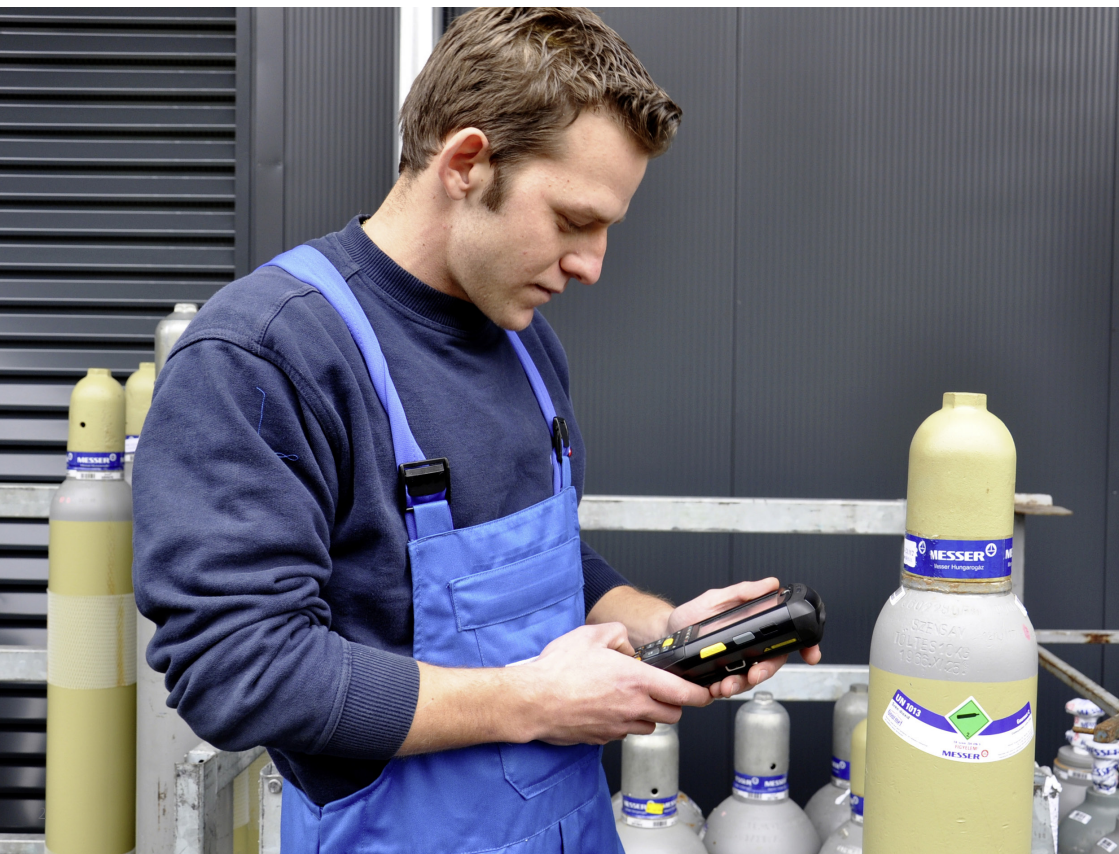
Szanowny Kliencie!

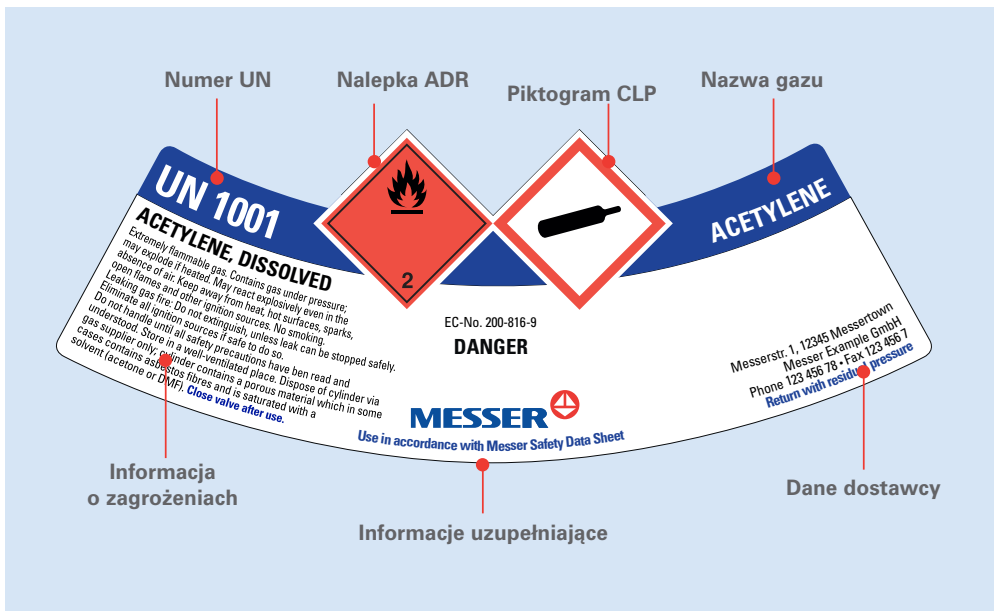
Spółka Messer posiada w swej ofercie szeroki asortyment gazów technicznych, spożywczych, medycznych i specjalnych. Butle gazowe to przenośne pojemniki ciśnieniowe, z którymi powinniśmy się należyście obchodzić gdyż przy niewłaściwym użytkowaniu mogą stwarzać szereg zagrożeń. Ponadto, butle stalowe są ciężkie, tym samym niełatwe do przemieszczania i transportu.

Gaz w butlach znajduje się pod ciśnieniem i pomimo, iż zawory butlowe są konstrukcjami o bardzo dużej wytrzymałości, należy przestrzegać szczególnych wytycznych obchodzenia się z nimi.

Niniejszy poradnik podaje podstawowe informacje, które są niezbędne przy pracy z butlami. Należy mieć jednak na uwadze, iż zgodnie z obowiązującym prawem, powinniśmy stosować odpowiednie rozwiązania techniczne i organizacyjne zmierzające do wyeliminowania ręcznych prac transportowych. Przez ręczny transport butli gazowych rozumiemy tu czynności wykonywane ręcznie lub za pomocą prostych urządzeń transportowych, a polegające na przenoszeniu i przewożeniu butli. Zanim przystąpisz do pracy z gazem, zapoznaj się dokładnie z kartą charakterystyki gazu. Przestrzegaj także przepisów oraz zasad dotyczących bezpieczeństwa wykonywanej pracy.

Zespół Spółki Messer

Przykład etykiety oznaczenia butli

Zamawianie gazów w butlach

Zamawiając gazy w butlach, pamiętaj o podaniu poniższych informacji:

- nazwa gazu i klasa czystości
- wielkość butli
- ciśnienie: 150, 200 lub 300 bar
- rodzaj zaworu
- w przypadku CO₂ informacja dotycząca rurki wgłębnej (tzw. Kapilary)

Nasi specjaliści chętnie pomogą Ci dobrać odpowiedni do Twoich potrzeb produkt.

Dostawa butli z gazem

Upewnij się, że butla jest oznakowana a etykieta czytelna.

Sprawdź etykietę i potwierdź się czy dostarczony gaz odpowiada zamówieniu.

Nie używaj butli nieoznaczonej bądź gdy etykieta jest nieczytelna. W takim przypadku niezwłocznie skontaktuj się z dostawcą i **wymień** na prawidłowo oznakowaną butlę.

Podstawowe właściwości gazów wyszczególnione są również w **kartach charakterystyki**, które są dostępne na naszej stronie internetowej.

Sprawdź numer UN (numer materiału). Numer UN jest czterocyfrowym numerem rozpoznawczym substancji niebezpiecznych, używanym ramowo w przewozie międzynarodowym.

Poznaj dokładnie:

- właściwości gazów i związane z nimi zagrożenia
- kartę charakterystyki dostarczonego gazu
- metody bezpiecznego przewozu i przeładunku butli gazowych
- sposobu bezpiecznego magazynowania butli z gazem
- zasad bezpiecznej pracy z butlami gazowymi i ich osprzętem
- procedury postępowania w razie wypadków

Znaki zagrożenia	Zagrożenie
	Gazy niepalne i nietrujące. Niebezpieczeństwo uduszenia.
	Gazy łatwopalne. Niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu. Niebezpieczeństwo uduszenia.
	Substancje (gazy) utleniające. Niebezpieczeństwo gwałtownej reakcji chemicznej oraz wybuchu w razie kontaktu z substancjami łatwopalnymi. Niebezpieczeństwo zapłonu innych substancji. Substancja (gaz) znacznie wzmacnia siłę ognia.
	Gazy trujące „Przewóz dozwolony wyłącznie specjalistom” . Niebezpieczeństwo zatrucia. Niebezpieczeństwo powstania trującej atmosfery; niebezpieczeństwo dla zdrowia w razie kontaktu ze skórą lub wdychania.
	Substancje (gazy) trujące „Przewóz dozwolony wyłącznie specjalistom” . Niebezpieczeństwo poparzenia chemicznego substancją żrącą. Niebezpieczeństwo silnej reakcji z wodą lub innymi substancjami. Substancja w razie wycieku i rozlania może wydzielać pary o działaniu żrącym. Niebezpieczeństwo nieodwracalnych zmian w tkankach ciała ludzkiego oraz zniszczenia metali mających styczność z substancją. Niebezpieczeństwo uszkodzenia oczu, skóry i dróg oddechowych.
	Gaz pod ciśnieniem. Gaz sprężony, ciekły, kriogeniczny lub rozpuszczony.

UWAGA: W powyższej tabeli opisano znaczenie umownych znaków zagrożenia. Jeżeli dostarczona butla gazowa nosi znaki inne niż wyżej wymienione, skontaktuj się z dostawcą.

Jak rozpoznać właściwości gazu i zagrożenia z nim związane?

Oznakowanie (etykieta) na butli opisuje rodzaj i właściwości gazu, który w niej się znajduje.

Dokładnie **przeczytaj** informacje zamieszczone na etykiecie – zawiera piktogramy zagrożeń. Opisuje podstawowe zagrożenia i odpowiednie środki ostrożności.

Zwracaj uwagę na **kolory czaszy butli (część górna)**. Kolor czaszy butli jest kolejnym oznaczeniem zawartości butli i pozwala na wstępne określenie właściwości gazu.

W niektórych krajach obowiązują systemy kolorystycznego oznakowania butli różniące się od podanych poniżej.

Gazy obojętne

Azot – N₂

UN 1066

Gaz duszący

Bezbarwny, bezwonny, nietrujący gaz obojętny. Lżejszy od powietrza. Gaz niepalny.

Czarny

Niebezpieczeństwo uduszenia. Wypiera powietrze z pomieszczeń zamkniętych (grożąc uduszeniem). Brak objawów poprzedzających utratę przytomności. Zapewnić odpowiednią wentylację ogólną i miejscową **NIE WDYCHAĆ.**

Szczegółowe informacje:

Patrz karta charakterystyki Messer – **N2-089A**

Argon – Ar

UN 1006

Gaz duszący

Bezbarwny, bezwonny, nietrujący gaz obojętny. Cięższy od powietrza. Gaz niepalny.

Ciemny zielony

Niebezpieczeństwo uduszenia. Wypiera powietrze z pomieszczeń zamkniętych (grożąc uduszeniem). Brak objawów poprzedzających utratę przytomności. Zapewnić odpowiednią wentylację ogólną i miejscową **NIE WDYCHAĆ.**

Szczegółowe informacje:

Patrz karta charakterystyki Messer – **AR-003A**

Hel – He

UN 1046

Gaz duszący

Bezbarwny, bezwonny, nietrujący gaz obojętny. Znacznie lżejszy od powietrza. Gaz niepalny.

Brązowy

Niebezpieczeństwo uduszenia. Wypiera powietrze z pomieszczeń zamkniętych (grożąc uduszeniem). Brak objawów poprzedzających utratę przytomności. Zapewnić odpowiednią wentylację ogólną i miejscową **NIE WDYCHAĆ.**

Szczegółowe informacje:

Patrz karta charakterystyki Messer – **HE-061A**

Dwutlenek Węgla – CO₂

UN 1013

Gaz duszący

Bezbarwny, bezwonny, nietrujący gaz o nieco kwaśnym zapachu/posmaku.

Znacznie cięższy od powietrza.

Niepalny.

Szary

Gromadzi się przy podłożu i w zagłębieniach podłoża, tj. kanałach, ściekach i piwnicach.

Gazy obojętne mogą wypierać powietrze lub tlen, grożąc uduszeniem.

Zagrożenia związane z dwutlenkiem węgla i jego oddziaływanie na fizjologię są znacznie bardziej złożone niż w przypadku innych gazów.

Dwutlenek węgla w powietrzu w stężeniu powyżej 5% wywołuje duszność, przyspieszenie oddechu i czynności serca, ból głowy, niepokój ruchowy, poty.

W stężeniu większym niż 10% powoduje duszność, omamy wzrokowe, utratę przytomności. W stężeniu powyżej 20% powoduje zaburzenia rytmu serca, drgawki i śmierć w następstwie porażenia ośrodka oddechowego.

Zapewnić odpowiednią wentylację ogólną i miejscową

NIE WDYCHAĆ.

Szczegółowe informacje:

[Patrz karta charakterystyki Messer](#)

– CO2-018A

Tlen – O₂

UN 1072

Gaz utleniający

Bezbarwny, bezwonny, nietrujący gaz.

Cięższy od powietrza.

Biały

Działa utleniająco i przyspiesza proces spalania. Styczność z gazem w temperaturze otoczenia grozi zapłonem substancji organicznych, np. tłuszczu, smarów lub oleju. **Nie**

wchodzić do pomieszczeń o dużym stężeniu tlenu. Używaj wyłącznie czystych urządzeń i

narzędzi przeznaczonych do pracy z tlenem. Chronić wyposażenie przed olejem i tłuszczem. Gwałtownie utlenia substancje organiczne. Może gwałtownie reagować z materiałami palnymi. **Nie palić podczas obchodzenia się z produktem.** Nie stosować żadnych olejów lub smarów. Zapewnić odpowiednią wentylację ogólną i miejscową. Unikać atmosfery wzbogaconej w tlen (>23,5%).

NIE WDYCHAĆ.

Szczegółowe informacje:

[Patrz karta charakterystyki Messer](#)

– O2-097A

Acetylen – C₂H₂

UN 1001

Gaz skrajnie łatwopalny

Bezbarwny gaz

o zapachu czosnku

o słabych właściwościach ostrzegawczych

w niskich stężeniach

Lżejszy od powietrza.

Kasztanowy

Ze względów bezpieczeństwa acetylen jest rozpuszczony w rozpuszczalniku (np. acetonie).

Tworzy wybuchowe mieszaniny z powietrzem. Nawet niewielka ilość energii grozi zapłonem gazu w powietrzu lub w tlenie.

Nie palić podczas obchodzenia się z gazem. Stosować tylko właściwie dobrane wyposażenie, które jest odpowiednie dla tego produktu. Obchodzić się z butlami ostrożnie, aby nie dopuścić do rozkładu znajdującego się w niej acetyleny. Grozi to rozerwaniem butli od nadmiernego ogrzania lub wysokiego ciśnienia.

NIE WDYCHAĆ.

Szczegółowe informacje:

[Patrz karta charakterystyki Messer](#)

– C2H2-001

Wodór – H₂

UN 1049

Gaz skrajnie łatwopalny

Bezbarwny, bezwonny, nietrujący gaz.

Czerwony

Gromadzi się w najwyższej położonych miejscach w pomieszczeniach zamkniętych bez czynnej wentylacji. Pali się niewidzialnym płomieniem. Tworzy z powietrzem mieszaninę wybuchową. Może gwałtownie reagować z substancjami utleniającymi. Zapewnić odpowiednią wentylację. Przy pracy z wodorem **zabrania się palenia papierosów i używania otwartego ognia**. Należy używać narzędzi nieiskrzących oraz ubrań w wykonaniu antyelektrostatycznym..
NIE WDYCHAĆ.

Szczegółowe informacje:

Patrz karta charakterystyki Messer
– H2-067A

Propan – Butan

UN 1965

Gaz skrajnie łatwopalny

Nietrujący gaz skroplony.

Cieźszy od powietrza.

Kolor butli (inny niż czerwony) powinien pokrywać całą butlę. Każdy legalnie działający dystrybutor w Polsce ma jeden, zastrzeżony dla siebie kolor butli, z którym można go identyfikować i może napełniać butle tylko w tym kolorze.

W dużych stężeniach działa dusząco. Propan – Butan jest gazem o wyczuwalnym, ostrym, nieprzyjemnym zapachu (skutek nawaniania). Przy pracy z gazem **zabrania się palenia papierosów i używania otwartego ognia**. Gaz może tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe i palne. Pary są cięższe od powietrza i gromadzą się w dolnych partiach pomieszczeń i w zagłębieniach terenu. Zapewnić skuteczną wentylację. Należy unikać źródeł zapłonu (otwarty ogień, instalacje i urządzenia mogące powodować iskrzenie, elektryczność statyczna), ogrzewania, wysokiej temperatury.
NIE WDYCHAĆ.

Szczegółowe informacje:

Patrz karta charakterystyki Messer
– C3H8-C4H10-01

Możesz pobrać więcej kieszonkowych poradników BHP z naszej strony internetowej lub otrzymać je bezpośrednio od doradcy technicznego.

WAŻNE

Poradnik przedstawia ogólne informacje i środki ostrożności. Nie zastępuje fachowego szkolenia technicznego. Firma Messer nie ponosi odpowiedzialności za treść informacji zawartych w tym wydawnictwie.

MESSER
Gases for Life

Messer Polska Sp. z o.o.

ul. Maciejkowska 30

41-503 Chorzów

tel. +48 32 77 26 000

fax +48 32 77 26 115

e-mail: messer@messer.pl

www.messergroup.com

gasesforlife.de

gase.de

facebook.com

plus.google.com

twitter.com

xing.com

Part of the Messer World